

Rune Fardal, studerer psykologi

Personlighetsforstyrrelser med hovedvekt på narsissistisk problematikk i relasjon til barn
<http://www.sakkyndig.com> mail: rune@fardal.no

PAS, Parental Alienation Syndrome, 2 typer?

13 Mai, 2013, Oppdatert 13.05.2013

Utskrift : <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/PAS6.pdf>

Det grunnleggende problematikken rundt PAS, er at barnet har utviklet aversjoner mot en forelder, det ikke foreligger faktisk grunnlag for. Relasjonen går fra å være god til å bli dårlig uten faktisk belegg. Det utvikles en **fremmed og fiendtlig gjøring** av den andre utsatte forelder. Dette fremstår oftest som **fryktbasert**, men har også vist seg fremstå som **savnbasert**.

En kan si at barnet slutter å identifisere seg med begge sine foreldre og indentifiserer seg bare med den aggressive anklagende forelder det bor med. Det tvinges til å angripe tilknytningen til samværsforelder. En slik tilknytning forsvinner ikke av seg selv, dens kvalitet forringes enten av vold i relasjonen eller ved PAS dynamikk.

Vanligvis utvikler slike barn en fiendtlig **HAT**-innstilling, denne fremmedgjøring eller aversjonen er bygget opp rundt. PAS forelder og barnet skaper sammen, under påvirkning av PAS forelder, et demonisk bilde av den andre forelder.

Oftest er grunnlaget for denne type aversjon og demonisering bostedsforelderens **projeksjon** av eget hat over på barnet i en **projektiv identifikasjons-prosess**, der barnet så begynner opptre

med disse hatefulle trekk det gjennom projeksjon er tillagt. Oftest finner en ikke noe reelt grunnlag i barnets forhold til den andre forelder som skulle tilsi et slikt aversjon og fremmed gjøring. Dette er projeksjoner fra bostedsforelderens eget hat som så "dyrkes" i barnet gjennom manipulasjon, forventninger og press. Den motstand barnet gjør mot en slik demonisering av den ene av sine foreldre er avhengig av dets psykiske struktur, alder og hvor lang tid demoniseringen har skjedd. Slike barn hindres ofte kontakt med andre som kan korrigere PAS foreldres overgrep mot barnet.

En annen type?

I konkrete saker viser det seg at det finnes en annen "PAS" dynamikk enn den rent hat-pregede, der barn kan **savne** den andre forelder, men allikevel har **aversjoner** mot å dra på samvær med denne. I slike saker tilkjennegir ikke barnet hat eller frykt for den andre forelder, tvert imot beskriver de savn og gråter når de spørres av sakkyndige for hvorfor de ikke har kontakt med den andre forelder. Slike barn synes i likhet med vanlig PAS-barn, ha vanskelig for å begrunne sin aversjon mot samvær med den "utstøtte" forelder, i den andre forelders adferd. Man finner ikke at den normale forelder har begått handlinger som tilsier aversjon, tvert imot kan dette være gode foreldre.

En kan også se denne form for savn-adferd som et stadium i utviklingen av en full hat adferd.

Dynamikken her stammer fra en forstyrret forelder som ikke har projisert sin hat og aggresjon på barnet, men heller projisert sitt **savn** etter den andre forelder, på barnet. Dette synes være foreldre med typisk narsissistisk problematikk, der de opplever barnet som en del av dem selv og der fravær av barnet (samvær) synes true slike foreldres eksistens. Gjennomgående viser slik dynamikk at lange samvær saboteres kraftigere enn kort samvær.

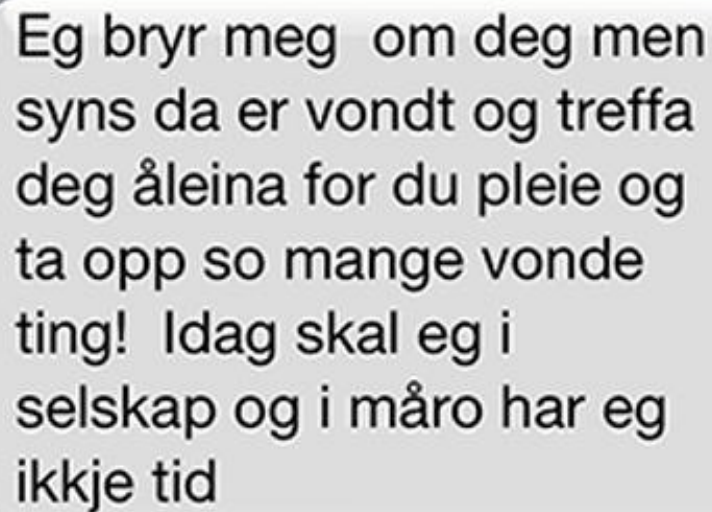
Problematikken synes knyttet mot **tid** borte fra bostedsforelder mer enn samværsforelders adferd. Vi ser konturene av bostedsforelderens behov for barnet som narsissistisk supply mer en denne forelders behov for hat og hevn, selv om også slike elementer kan være til stede. Men igjen dette kan være stadier i utviklingen av en full hat dynamikk.

Også ved denne dynamikk, finner en ikke faktisk grunnlag for

barnets aversjon mot den andre forelder, barnet kan ikke gi noen begrunnelse, bostedsforelderen klarer heller ikke gi noen begrunnelse. Tvert imot viser konkrete saker at barnet kan være svært konkret på at det **vil** ha samvær, samtidig som de er svært diffuse til årsaken til at de ikke **har** vært på samvær. Dette skiller seg klart fra den mer vanlige form for fiendtlig PAS.

Bostedsforelderen fremstiller seg typisk som å ha "*gjort alt for å få barnet på samvær*" når det blir konfrontert med dette av sakkyndige og domstoler. Og i observasjon av barnevernet fremstår slike PAS foreldre som om de prøver å få barnet på samvær, mens barnet tilsynelatende viser aversjon mot slikt samvær. Barnevernet synes ikke klare gjennomskue denne manipulasjon, men blir i stedet støttespillere for slike foreldres sabotering av samvær. Man ser konturene av en slags **Münchenhausen by proxy** dynamikk der bostedsforelderen fremstiller seg som om de har gjort "alt" for at barnet skal dra på samvær, men at barnet tilsynelatende ikke vil på samvær.

Nærmere graving i slike saker viser at barnets "frykt" er knyttet til samværsforelderen skal snakke om negative ting barnet utsettes for av bostedsforelderen. Kritikken av PAS forelderen opplever slike barn som så "**skremmende**" at de i stedet for å se frem til samvær, utvikler frykt for slikt samvær, bygget på frykten for hvordan samværsforelderen skal snakke om hvordan barnet egentlig har det hos bostedsforelderen. Dette er overlevelsesstrategier for barnet. Typisk uttrykk for dette er slik et barn svarte da far spurte om det kom på samvær:

Eg bryr meg om deg men
syns da er vondt og treffa
deg åleina for du pleie og
ta opp so mange vonde
ting! Idag skal eg i
selskap og i måro har eg
ikkje tid

"Jeg bryr meg om deg, men det er vondt og treffe deg fordi du snakker om vonde ting!"

Konkrete saker viser at slike barn opplever overgrep hos bostedsforelderen, og gjennom trusler og press blir de redde for å snakke om dette til samværsforelderen. PAS forelderens frykt for tap av barnet er projisert over i barnet til å bli barnets frykt for å miste kontakt med PAS forelderen.

Avhengighet, lojalitet og tilknytningsprosesser til PAS forelderen gjør at de lukker seg fullstendig når slik problematikk bli diskutert. Smerten ved å fortelle hva de utsettes for overstyrer savnet etter den andre forelder. Barnet utvikler strategier for å unngå denne smerte og unnlater dermed heller dra på samvær enn utsettes for de traumer bostedsforelderen utsetter det for, om denne får vite det har snakket med andre om de overgrep det utsettes for. Typisk eksempler er trusler mot tilknytning og eksistens. Dette er barn med utrygge tilknytningstiler.

"Snakker du om hva du utsettes for her hos meg begår jeg selvmord!"

Slike grove emosjonelle trusler og press gjør at barnet velger fravær av kontakt med den normale forelder og heller unnlater å reise på samvær enn å utsettes for den syke forelders trusler og traumer. Ofte er det for et barn som bor med slike psykiske overgripere et valg mellom to onder, PAS forelderens aggresjon, eller den

normale forelderens tapsopplevelse. Når denne dynamikken synes vanskelig å avsløre synes det bygge på at mange fagfolk ikke synes ha kunnskap om slik dynamikk. De forstår ikke proaktiv identifikasjons dynamikk.

Logikken hos mange fagfolk synes være:

«For komplisert, jeg kan ikke forestille meg det, altså kan det ikke være slik.

Jeg kan forestille meg en enklere forklaring , altså er det sannsynligvis slik.»

I denne prosess blir barnet gående alene med sine bekymringer, en **taps**-opplevelse til den normale forelder og en **frykt**-opplevelse mot den syke bostedsforelder. Slike barn utvikler avvikende strategier for å unngå konflikt. De blir selv psykisk syke.

Om denne PAS adferden bygget på angst kontra den bygget på frykt er et stadium på veg til sistnevnte kan antagelig være. En kan se for seg at motivet (savn, hat) for barnets aversjon kan ha sammenheng med kvaliteten og kvantiteten på PAS forelderens negative påvirkning og manipulasjon av barnet.

Om den **fryktbaserte** PAS formen er en mer utviklet versjon enn den **savnbaserte**, gjenstår å se. Uansett form bygger begge på en bakenforliggende PAS forelder som angriper relasjonen mellom barnet og den normale forelder.